

ข้อมูลศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยว ต.บัวใหญ่ อ.นาน้อย จ.น่าน

น้ำตกวังครก

น้ำตกวังครกอยู่ในเขตบ้านทัพมาน หมู่ 4 ตำบลบัวใหญ่ เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีความสวยงามและร่มรื่น การเดินทางไปที่น้ำตกวังครกมีความสะดวกสบาย โดยใช้เส้นทางสายนาราบ - บัวใหญ่ น้ำตกวังครกติดกับถนนไปบ้านทัพมาน หมู่ 4 จาก อบต.บัวใหญ่ถึงน้ำตกวังครก ระยะทาง 5 กิโลเมตร เมื่อเดินทางต่อไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตรก็จะพบกับหมู่บ้านเชิงเขา คือบ้านทัพมาน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่สวยงาม ในลำห้วยมีปลาหมักมอดที่มีรสชาติอร่อย และได้รับการอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

ไหว้สาพญาเมืองน้อย

สมัยก่อนมีการสู้รบกันขึ้นในเขตพื้นที่ ตำบลบัวใหญ่โดยเฉพาะบ้านทัพมาน หมู่ 4 มีการตั้งกองทัพของทหาร โดยมีเจ้าพญาเมืองน้อยเป็นแม่ทัพ ได้นำทหารไปต่อสู้กับข้าศึก ทำให้ม้าคู่ชีพตายในลำห้วยก่อนถึงบ้านทัพมาน ลำห้วยนั้นจึงมีชื่อเรียกว่า ห้วยม้า สำหรับเจ้าพญาเมืองน้อยได้เสียชีวิต ณ บริเวณที่ตั้งศาลพญาเมืองน้อยในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อเป็นการระลึกถึงคุณงามความดีของบรรพบุรุษที่ได้เสียสละเลือดเนื้อและชีวิต เพื่อรักษาไว้ซึ่งผืนแผ่นดินไทย จึงได้จัดพิธีไหว้สาพญาเมืองน้อยขึ้นในวันที่ 20 เมษายนของทุกปี

พิธีบวงสรวงพญาปวน

หนองปวนเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ อยู่บริเวณเชิงเขาบ้านอ้อย หมู่ 1 ตำบลบัวใหญ่ ในหนองน้ำจะมีดอกบัวหลวงขึ้นสวยงามมากจึงเป็นที่มาของตำบลบัวใหญ่ ซึ่งมีความเชื่อว่าเป็นแหล่งน้ำนี้เกิดขึ้นมาเพื่อให้ราษฎรในตำบลบัวใหญ่มีน้ำกินน้ำใช้ และมีเจ้าของคูแลร์กษา คือพญาปวน ราษฎรจึงได้ตั้งศาลเจ้าพ่อพญาปวนขึ้นและมีการบวงสรวงเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ให้น้ำในหนองน้ำแห่งนี้อุดมสมบูรณ์ตลอดปี

ไม้คานลอยฟ้า

ไม้คานลอยฟ้า เป็นภูมิปัญญาที่พ่ออ้อยคำหล้า ธรรมชาติใจอู๊ด สืบทอดมาจากบรรพบุรุษตั้งแต่สมัยโบราณ โดยการใช้คาถาอาคมและกระแสดิจิตทำให้ไม้คานซึ่งทำจากไม้ไผ่มีแรงคล้ายจะพุ่งลอยฟ้า ต้องใช้คนประมาณ 3 คนจับและกดไว้เพื่อไม่ให้ไม้คานลอยขึ้นไปบนอากาศ การกดในลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้จับไม้คานต้องเดินบ้าง วิ่งบ้าง ล้มบ้างไปตามแรงของไม้คาน กิตติศัพท์นี้ทำให้ สื่อมวลชนต่าง ๆ มาถ่ายทำ เพื่อทำพิธีจุดและเผยแพร่ พ่ออ้อยคำหล้า ธรรมชาติใจอู๊ด ปัจจุบันอายุ 90 ปีอาศัยอยู่บ้าน อ้อย หมู่ที่ 1 ตำบลบัวใหญ่

แหล่งสะสมของโบราณ

ร้านขายถ้วยเตี้ยเล็ก ๆ ของนายพัชรพงษ์ อินธิ ตั้งอยู่ที่บ้านนาไค้ หมู่ 5 ตำบลบัวใหญ่ นอกจากจะ ให้บริการขายถ้วยเตี้ย ส้อมดำ และขายของชำแล้ว เจ้าของร้านยังสะสมข้าวของเครื่องใช้ของคนมะเก่า (คน สมัยก่อน) เช่น เครื่องมือของคนยุคหิน อุปกรณ์ในการ ทอผ้า อุปกรณ์ในการทำนา เครื่องใช้ในครัวเรือน ฯลฯ นายพัชรพงษ์บอกว่า ของบางชิ้นก็มีผู้บริจาคให้ด้วยเห็น ในความมีใจรักในการสะสมของโบราณ ทั้งนี้เพื่อเป็น การอนุรักษ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนและ ประชาชนทั่วไป

พิธีเลี้ยงผีหลวง

หอผีหลวงบ้านนาแหน หมู่ 3 ตำบลบัวใหญ่ ในสมัยก่อนเป็นที่พักของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่เข้ามาทำ สัมปทานในพื้นที่ตำบลบัวใหญ่และตำบลสันตะ ขณะ ที่พักอาศัยอยู่นั้นก็เกิดเหตุการณ์ต่างๆ จึงทำให้เชื่อว่าต้องมี เจ้าที่สิงสถิตอยู่ จึงได้มีการตั้งศาลรองรับและได้ขอโชค ลากก็สมปรารถนา ชาวนี้แพร่ออกไปทำให้ชาวบ้าน ละแวกใกล้เคียงเข้ามาบนบานศาลกล่าว และเล่าลือใน ความศักดิ์สิทธิ์ จึงได้มีประเพณีเลี้ยงผีหลวงเป็น ประเพณีสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

พิธีทานปากน้ำหลม

ในอดีตจนถึงปัจจุบันชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลบัวใหญ่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งจะต้องอาศัย น้ำฝนเป็นหลัก หากปีไหนฝนแล้ง ชาวบ้านก็จะรวมตัวกันเพื่อทำพิธี ทานปากน้ำหลม ณ บริเวณลุ่มน้ำแห่ง (ข้างวัดดอนมงคลวราราม) หมู่ 2 ในการประกอบพิธี ก็จะมีการกล่าวคำขอฝนต่อพญาค้อนคาก (คางคก) และ ท้องคาถาปลาท้อ (ปลาช่อน) เพื่อให้ฝนตกต้องตาม ฤดูกาล ชาวบ้านจะได้มีผลผลิตทางการเกษตร และข้าว ปลาอาหารที่อุดมสมบูรณ์ตลอดปี